

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Zittingsdocument

A7-0075/2014

31.1.2014

VERSLAG

met aanbevelingen aan de Commissie inzake het bestrijden van geweld tegen vrouwen
(2013/2004(INI))

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

Rapporteur: Antonia Parvanova

(Initiatief – Artikel 42 van het Reglement)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
BIJLAGE BIJ DE ONTWERPRESOLUTIE: GEDETAILLEERDE AANBEVELINGEN BETREFFENDE DE INHOUD VAN HET VERLANGDE VOORSTEL	13
TOELICHTING	16
ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN	21
UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE	26

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

met aanbevelingen aan de Commissie inzake het bestrijden van geweld tegen vrouwen (2013/2004(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 23, 24 en 25,
- gezien zijn resolutie van 24 maart 2009 over de strijd tegen genitale verminking van vrouwen in de EU¹ en zijn resolutie van 14 juni 2012 over het uitbannen van genitale verminking van vrouwen²,
- gezien zijn verklaring van 22 april 2009 over de campagne "NEE tegen geweld tegen vrouwen"³,
- gezien zijn resolutie van 26 november 2009 over de uitbanning van geweld tegen vrouwen⁴,
- gezien zijn resolutie van 5 april 2011 over de prioriteiten en het ontwerp van een nieuw beleidskader van de EU voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen⁵,
- gezien zijn resolutie van 6 februari 2013 over de 57ste zitting van de VN-Commissie inzake de positie van de vrouw: uitbanning en preventie van alle vormen van geweld jegens vrouwen en meisjes⁶,
- gezien zijn resolutie van 11 oktober 2007 over vrouwenmoorden in Mexico en Midden-Amerika en de rol van de Europese Unie in de strijd tegen dit fenomeen⁷,
- gezien de strategie van de Commissie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2010-2015 die op 21 september 2010 werd gepresenteerd,
- gezien het actieplan van de Commissie ter uitvoering van het programma van Stockholm (COM(2010)0171),
- gezien het programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" 2014-2020,

¹ PB C 117 E van 6.5.2010, blz. 52.

² PB C 332 E van 15.11.2013, blz. 87.

³ PB C 184 E van 8.7.2010, blz. 131.

⁴ PB C 285 E van 21.10.2010, blz. 53.

⁵ PB C 296 E van 2.10.2012, blz. 26.

⁶ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0045.

⁷ PB C 227 E van 4.9.2008, blz. 140.

- gezien de conclusies van de Raad EPSCO van 8 maart 2010 over de uitbanning van geweld tegen vrouwen,
- gezien Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik van kinderen en kinderpornografie, en ter vervanging van Kaderbesluit 2004/68/JBZ van de Raad¹,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 18 september 2012 over het uitbannen van huiselijk geweld tegen vrouwen²,
- gezien de EU-richtsnoeren inzake geweld tegen vrouwen en meisjes en de bestrijding van alle vormen van discriminatie van vrouwen en meisjes,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Overeenkomst van Istanboel),
- gezien artikel 11, lid 1, onder d), van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen, aangenomen bij Resolutie 34/180 van 18 december 1979 van de Algemene Vergadering van de VN,
- gezien de bepalingen van de juridische instrumenten van de VN op het gebied van mensenrechten en met name vrouwenrechten, zoals het VN-Handvest, de Universele Verklaring van de rechten van de mens, de internationale verdragen over burgerrechten en politieke rechten en over economische, sociale en culturele rechten, het VN-Verdrag inzake de afschaffing van mensenhandel en van de exploitatie van de prostitutie van anderen, het Verdrag over de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (IVDV) en het facultatieve protocol hierbij, het Verdrag inzake de bescherming tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 1951, het beginsel van non-refoulement en het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
- gezien andere instrumenten van de VN op het gebied van geweld tegen vrouwen, zoals de Verklaring van Wenen en het actieprogramma van 25 juni 1993 zoals aangenomen door de Wereldconferentie over mensenrechten (A/CONF. 157/23) en de Verklaring over de uitbanning van geweld tegen vrouwen van 20 december 1993 (A/RES/48/104),
- gezien de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN van 12 december 1997 over de preventie van misdaden en strafrechtelijke maatregelen om geweld tegen vrouwen uit te bannen (A/RES/52/86), van 18 december 2002 over de uitbanning van misdaden tegen vrouwen die worden gepleegd wegens schending van de eer (A/RES/57/179) en van 22 december 2003 over de uitbanning van huiselijk geweld tegen vrouwen (A/RES/58/147), en gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 5 maart 2013 over het intensiveren van de wereldwijde inspanningen om een halt toe te roepen aan vrouwelijke genitale verminking (A/RES/67/146),
- gezien de verslagen van de speciale rapporteurs van de Hoge Commissaris van de

¹ PB L 335 van 17.12.11, blz. 1.

² PB C 351 van 15.11.2012, blz. 21.

mensenrechten van de VN over geweld tegen vrouwen en gezien algemene aanbeveling nr. 19 van het Comité voor de uitbanning van discriminatie van vrouwen (11de Vergadering, 1992),

- gezien de verklaring van Peking en het bijbehorende actieprogramma die op 15 september 1995 tijdens de vierde Wereldvrouwenconferentie werden aangenomen, en de resoluties van het Parlement van 18 mei 2000 over de follow-up van het actieprogramma van Peking¹ en van 10 maart 2005 over de follow-up van de vierde Wereldvrouwenconferentie - het actieprogramma van Peking (Peking +10)² en van 25 februari 2010 over Peking +15 - het VN-actieprogramma voor gendergelijkheid³,
 - gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 19 december 2006 over opvoering van de inspanningen om alle vormen van geweld tegen vrouwen uit te bannen (A/RES/61/43), en de resoluties 1325 en 1820 over vrouwen, vrede en veiligheid van de VN-Veiligheidsraad,
 - gezien de conclusies van de 57ste zitting van de VN-Commissie inzake de positie van de vrouw: uitbanning en preventie van alle vormen van geweld jegens vrouwen en meisjes,
 - gezien het verslag van de speciale rapporteur van de VN, Rashida Manjoo, van 16 mei 2012 op het gebied van geweld tegen vrouwen en de oorzaken en gevolgen ervan,
 - gezien artikel 5 van het internationale actieplan inzake vergrijzing van Madrid,
 - gezien de beoordeling van de Europese meerwaarde⁴,
 - gezien de artikelen 42 en 48 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid en het advies van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A7-0075/2014),
- A. overwegende dat in Richtlijn 2012/29/EU⁵ tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, gendergerelateerd geweld wordt gedefinieerd als geweld dat zich richt tegen een persoon wegens het geslacht, de genderidentiteit of de genderexpressie van die persoon of waaronder personen van een bepaald geslacht in onevenredige mate te lijden hebben; overwegende dat het kan resulteren in lichamelijke, seksuele, emotionele of psychologische schade of economisch nadeel voor het slachtoffer en wordt aangemerkt als een vorm van discriminatie en als een schending van de fundamentele vrijheden van het slachtoffer, en dat het geweld in hechte relaties, seksueel geweld (onder meer verkrachting, aanranding en seksuele intimidatie), mensenhandel, slavernij, en

¹ PB C 59 van 23.2.2001, blz. 258.

² PB C 320 E van 15.12.2005, blz. 247.

³ PB C 348 E van 21.12.2010, blz. 11.

⁴ PE 504.467.

⁵ Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57).

verschillende vormen van schadelijke praktijken zoals gedwongen huwelijken, genitale verminking van vrouwen en zogenaamde "eengerelateerde misdrijven" omvat;

- B. overwegende dat gendergerelateerd geweld los staat van leeftijd, opleiding, inkomen en maatschappelijke positie van slachtoffers en geweldplegers, en verband houdt met de ongelijke machtsverdeling tussen vrouwen en mannen en met ideeën en gedrag op basis van stereotypen in onze samenleving, die in een zo vroeg mogelijke fase moeten worden bestreden om zo een gedragswijziging tot stand te brengen;
- C. overwegende dat het geweld tegen vrouwen door (ex-)echtgenoten of (ex-)partners toeneemt; overwegende dat in een aantal landen het aantal slachtoffers en de ernst van de gevolgen, waaronder het aantal dodelijke slachtoffers, sterk zijn toegenomen, en dat uit de statistieken blijkt dat het aantal vermoorde vrouwen ten opzichte van het totale aantal moorden is gestegen;
- D. overwegende dat uit de statistieken blijkt dat het aantal vermoorde vrouwen ten opzichte van het totale aantal moorden in enkele landen is gestegen, terwijl het totale aantal moorden niet is gestegen, hetgeen erop wijst dat het geweld tegen vrouwen toeneemt;
- E. overwegende dat extreme armoede leidt tot een groter risico op geweld en andere vormen van exploitatie die de volledige participatie van vrouwen op alle terreinen van het maatschappelijk leven en de verwezenlijking van gendergelijkheid belemmeren;
- F. overwegende dat het verbeteren van de economische en sociale onafhankelijkheid en participatie van vrouwen hun weerbaarheid tegen gendergerelateerd geweld vergroot;
- G. overwegende dat recentelijk, met het toenemende gebruik van sociale netwerksites, nieuwe stereotypen en vormen van discriminatie en geweld zijn ontstaan, bijvoorbeeld grooming dat vooral op tieners gericht is;
- H. overwegende dat er onder de jongere generatie sprake is van een hardnekkige seksistische houding ten aanzien van de rolverdeling tussen mannen en vrouwen, en dat jonge vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld nog steeds de schuld krijgen van en gestigmatiseerd worden door hun leeftijdsgenoten en de rest van de samenleving;
- I. overwegende dat geweld een traumatische ervaring is voor iedere man of vrouw en ieder kind, maar dat gendergerelateerd geweld vaker wordt gepleegd door mannen jegens vrouwen en meisjes, en de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen zowel weerspiegelt als verergert, en de gezondheid, waardigheid, veiligheid en autonomie van de slachtoffers aantast;
- J. overwegende dat rekening moet worden gehouden met en zorg moet worden verleend aan kinderen die getuigen zijn geweest van geweld tegen een naast familielid, door middel van passende psychologische en maatschappelijke hulp, en overwegende dat kinderen die getuige zijn geweest van geweld een groot risico lopen om getroffen te worden door emotionele en relationele problemen;
- K. overwegende dat vrouwelijke slachtoffers van gendergerelateerd geweld, en hun kinderen, vaak behoefte hebben aan bijzondere ondersteuning en bescherming, in verband met het

hoge risico van secundaire en herhaalde slachtoffervorming, van intimidatie en van vergelding in verband met dergelijk geweld;

- L. overwegende dat vrouwen en kinderen die met geweld te maken hebben, behoefte hebben aan speciale opvanghuizen waar zij passende gezondheidszorg, juridische bijstand en psychologische begeleiding en therapie krijgen; overwegende dat de opvanghuizen voor vrouwen door de lidstaten van voldoende financiële middelen moeten worden voorzien;
- M. overwegende dat geweld door mannen jegens vrouwen de plaats van vrouwen in de maatschappij en hun zelfbeschikking beïnvloedt: hun gezondheid, hun toegang tot werk en onderwijs, hun integratie op sociaal en cultureel gebied, hun financiële onafhankelijkheid, hun deelname aan het openbare leven, de politiek en de besluitvorming en hun contacten met mannen alsmede hun gevoel van eigenwaarde;
- N. overwegende dat geweld tegen vrouwen diepe lichamelijke en psychologische littekens kan achterlaten, de gezondheid van vrouwen en meisjes in het algemeen kan schaden, waaronder hun reproductieve en seksuele gezondheid, en in sommige gevallen tot de dood (femicide) kan leiden;
- O. overwegende dat er behoefte is aan onderwijs en opleiding vanaf zeer jonge leeftijd om geweld tegen vrouwen en gendergerelateerd geweld in het algemeen te bestrijden, aangezien jongeren hierdoor leren om hun partner, ongeacht diens geslacht, met respect te behandelen, en bewust worden gemaakt van de gelijkheidsbeginselen;
- P. overwegende dat geweld tegen vrouwen steeds minder aanvaardbare vormen aanneemt, zoals vrouwen die deel uitmaken van groepen die vrouwen verhandelen voor seksuele uitbuiting;
- Q. overwegende dat uit studies over geweld tegen vrouwen blijkt dat naar schatting een vijfde tot een vierde van alle vrouwen in Europa ten minste eenmaal in hun volwassen leven te maken heeft gehad met fysiek geweld en dat meer dan een tiende het slachtoffer is geweest van seksueel geweld¹;
- R. overwegende dat de jaarlijkse kosten van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen voor de EU door de beoordeling van de Europese meerwaarde in 2011 op 228 miljard euro worden geschat (oftewel 1,8 % van het bbp van de EU), waarvan jaarlijks 45 miljard euro naar publieke en overheidsdiensten gaat en 24 miljard euro het gevolg is van verlies van economische productie;
- S. overwegende dat het Europees Bureau voor de grondrechten in maart 2013 een aantal voorlopige resultaten bekend heeft gemaakt van zijn Europees onderzoek naar geweld tegen vrouwen, waaruit onder meer het volgende blijkt: vier op de vijf vrouwen maakte geen gebruik van hulpverlening, zoals gezondheidszorg, maatschappelijke hulp of slachtofferhulp, nadat zij het slachtoffer waren geworden van ernstig geweld dat door iemand anders dan hun partner was gepleegd; de vrouwen die wel hulp zochten, wendden zich in de meeste gevallen tot medische dienstverlening, waaruit blijkt dat ervoor moet

¹ Eindverslag van de werkgroep van de Raad van Europa ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, met inbegrip van huiselijk geweld (EG-TFV), september 2008.

worden gezorgd dat gezondheidswerkers kunnen voorzien in de behoeften van geweldsslachtoffers; twee op de vijf vrouwen waren niet op de hoogte van wetgeving of politieke initiatieven ter bescherming van vrouwen tegen huiselijk geweld, en de helft van de vrouwen was niet op de hoogte van preventieve wetten of initiatieven;

- T. overwegende dat de Commissie in haar strategie voor gendergelijkheid 2010-2015 heeft benadrukt dat gendergerelateerd geweld een van de kernproblemen is die moeten worden aangepakt om werkelijke gendergelijkheid te bewerkstelligen;
- U. overwegende dat het rechtskader dat door het Verdrag van Lissabon is uitgetekend nieuwe mogelijkheden biedt om de samenwerking op het gebied van strafrechtbeleid op EU-niveau op te voeren door de instellingen en de lidstaten in de gelegenheid te stellen op een zekere basis samen te werken en op het vlak van de bestrijding van alle vormen van geweld en discriminatie jegens vrouwen een gemeenschappelijke juridische cultuur te creëren die de nationale rechtsstelsels en -tradities in acht neemt zonder ervoor in de plaats te komen;
- V. overwegende dat bewustmaking en mobilisering, onder meer via de media en sociale media, belangrijke onderdelen van een doeltreffende preventiestrategie zijn;
- W. overwegende dat geweld tegen vrouwen met geen enkele maatregel volledig uitgebannen zal worden, maar dat een combinatie van wettelijke, justitiële en handhavingsmaatregelen en maatregelen op het gebied van infrastructuur, cultuur, onderwijs, sociale dienstverlening, gezondheidszorg en andere dienstverlening ervoor kan zorgen dat de bewustwording aanzienlijk wordt vergroot en dat geweld tegen vrouwen en de gevolgen ervan aanzienlijk zullen afnemen;
- X. overwegende dat beleid, preventie, bescherming, vervolging, voorziening en partnerschap de zes onlosmakelijk met elkaar verbonden doelstellingen zijn die ten grondslag liggen aan alle maatregelen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen;
- Y. overwegende dat het belangrijk is de maatregelen tegen de industrie die jonge meisjes en vrouwen als lustobject ziet, op te voeren;
- Z. overwegende dat vrouwen in de Unie als gevolg van verschillend beleid en verschillende wetgeving, bijvoorbeeld wat de verschillende definities van overtredingen en de reikwijdte van de wetgeving betreft, niet dezelfde bescherming tegen geweld door mannen genieten, en daarom kwetsbaar zijn voor dergelijk geweld;
- AA. overwegende dat vrouwen, ten gevolge van factoren als ras, etniciteit, godsdienst of overtuiging, gezondheid, burgerlijke staat, huisvesting, migratiestatus, leeftijd, handicap, sociale klasse, seksuele geaardheid en genderidentiteit, bijzondere behoeften kunnen hebben en kwetsbaarder kunnen zijn voor meervoudige discriminatie;
- AB. overwegende dat vrouwen in vele gevallen geen klacht indienen als zij te maken hebben gehad met gendergerelateerd geweld, en dat de redenen daarvoor complex en divers zijn, zoals psychologische, economische, sociale en culturele factoren, en omdat zij soms ook geen vertrouwen hebben in het vermogen van de politie, het rechtsbestel en maatschappelijke en gezondheidsdiensten om hen daadwerkelijk te helpen; overwegende

dat de autoriteiten gendergerelateerd geweld in sommige gevallen beschouwen als een familieaangelegenheid die derhalve op dat niveau kan worden opgelost;

AC. overwegende dat het beleid inzake reproductieve gezondheid centraal moet staan in dit debat;

AD. overwegende dat de verzameling van vergelijkbare, uitgesplitste, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens, die alle aspecten van het probleem omvatten, onmisbaar is om de werkelijke omvang van het geweld tegen vrouwen in de Unie te begrijpen, en derhalve om doeltreffende beleidsmaatregelen uit te werken;

AE. overwegende dat in de verwerping d.d. 12 december 2012 door het Europees Parlement van het voorstel van de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake Europese statistieken over veiligheid voor criminaliteit¹ opnieuw wordt benadrukt dat er behoefte is aan een nieuw voorstel voor EU-wetgeving tot vaststelling van een coherent systeem voor de verzameling van statistieken over geweld tegen vrouwen in de lidstaten, en overwegende dat de Raad, in zijn conclusies van december 2012, heeft verzocht om verbeteringen in de verzameling en verspreiding van vergelijkbare, betrouwbare en regelmatig bijgewerkte gegevens over alle vormen van geweld tegen vrouwen op zowel nationaal als EU-niveau;

AF. overwegende dat genitale verminking van vrouwen internationaal als een schending van de mensenrechten en als een vorm van foltering van meisjes en vrouwen wordt erkend, en een diepgewortelde ongelijkheid tussen mannen en vrouwen weerspiegelt; overwegende dat genitale verminking van vrouwen een extreme vorm van discriminatie tegen vrouwen inhoudt, vrijwel altijd bij minderjarigen wordt toegepast en een schending van de rechten van kinderen is;

AG. overwegende dat prostitutie kan worden gezien als een vorm van geweld tegen vrouwen, vanwege de gevolgen ervan voor hun fysieke en mentale gezondheid, met name in geval van gedwongen prostitutie en de handel in vrouwen voor prostitutie;

AH. overwegende dat eerwraak een gevaarlijke groei doormaakt binnen de grenzen van de Unie, een trend die vooral jonge meisjes treft;

AI. overwegende dat ouderenmishandeling internationaal beschouwd wordt als een schending van de rechten van oudere vrouwen, alsmede dat erkend wordt dat ouderenmishandeling in alle EU-lidstaten moet worden voorkomen en bestreden;

AJ. overwegende dat uit de aanneming van de EU-richtsnoeren betreffende geweld tegen vrouwen en tot uitbanning van elke vorm van vrouwendiscriminatie, en uit het hoofdstuk in het strategisch kader en het actieplan van de EU voor mensenrechten dat gewijd is aan de bescherming van vrouwen tegen gendergerelateerd geweld, duidelijk blijkt dat de EU een sterke politieke wil heeft om het thema vrouwenrechten een prioriteit te maken en langetermijnactie op dat gebied te ondernemen; overwegende dat coherentie tussen de interne en externe dimensies van het mensenrechtenbeleid soms een verschil tussen retoriek en gedrag kan blootleggen;

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2012)0494.

AK. overwegende dat genitale verminking van vrouwen volgens rapporten van de Commissie en Amnesty International bij honderdduizenden vrouwen en meisjes in Europa wordt toegepast en dat in de regel gesproken wordt van 500 000 slachtoffers; overwegende dat de verschillen tussen de wetbepalingen in de lidstaten leiden tot het fenomeen van zogenaamd grensoverschrijdend "toerisme" om genitale verminking van vrouwen te laten uitvoeren binnen de EU;

AL. overwegende dat de EU met derde landen moet blijven samenwerken om de gewelddadige praktijk van de genitale verminking van vrouwen uit te bannen; overwegende dat de lidstaten en de derde landen die beschikken over wetgeving die genitale verminking van vrouwen strafbaar stelt, deze ten uitvoer moeten leggen;

1. verzoekt de Commissie om tegen het einde van 2014 op basis van artikel 84 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een voorstel in te dienen voor een wet tot vaststelling van maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het optreden van de lidstaten op het gebied van preventie van geweld tegen vrouwen en meisjes, met inachtneming van de gedetailleerde aanbevelingen zoals uiteengezet in de bijlage bij dit verslag;
2. verzoekt de Commissie een herzien voorstel in te dienen voor een verordening inzake Europese statistieken, die gericht is op alle vormen van gewelddadige misdrijven tegen vrouwen alsmede een coherent systeem omvat voor het verzamelen van statistieken over gendergerelateerd geweld in de lidstaten;
3. vraagt de Raad om in te spelen op de overbruggingsclausule, door een unaniem besluit aan te nemen waarmee geweld tegen vrouwen en meisjes (en andere vormen van gendergerelateerd geweld) wordt aangemerkt als een van de vormen van criminaliteit die in artikel 83, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden vermeld;
4. verzoekt de Commissie nationale ratificaties te bevorderen en de procedure te starten voor de toetreding van de EU tot de Overeenkomst van Istanboel over geweld tegen vrouwen, nadat zij de gevolgen en meerwaarde die dat laatste zou hebben, heeft beoordeeld;
5. verzoekt de Commissie een strategie en een actieplan ter bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen voor de gehele EU te presenteren, zoals in 2010 is vastgelegd in het actieplan ter uitvoering van het programma van Stockholm, met als doel de integriteit, de gelijkheid (artikel 2 VEU) en het welzijn van de vrouw (artikel 3, lid 1, VEU) in een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht op een concrete en doelmatige wijze te beschermen, waarin met name de nadruk wordt gelegd op de bewustmaking van vrouwen over hun rechten, en de bewustmaking van mannen en jongens (vanaf jonge leeftijd) over de fysieke en psychologische integriteit van vrouwen, teneinde dergelijk geweld te helpen voorkomen, en waarin tevens wordt benadrukt dat politie en justitie passende opleidingen moeten volgen over de specifieke uitdagingen van gendergerelateerd geweld, en waarin de lidstaten worden aangemoedigd aandacht te besteden aan de begeleiding van slachtoffers bij het opnieuw inrichten van hun bestaan en het herstellen van hun zelfvertrouwen, zodat ze in de toekomst niet hervallen in dezelfde patronen van kwetsbaarheid of afhankelijkheid; is van mening dat deze strategie in het bijzonder rekening moet houden met kwetsbare groepen zoals ouderen, mensen met een handicap, immigranten en LGBT

(lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) en tevens maatregelen moet omvatten voor bijstand aan kinderen die getuige zijn geweest van geweld en hen als slachtoffers moet erkennen;

6. verzoekt de Commissie de samenwerking tussen de lidstaten en niet-gouvernementele en andere vrouwenorganisaties te bevorderen teneinde een doeltreffende strategie te ontwikkelen en uit te voeren om het geweld tegen vrouwen uit te bannen;
7. moedigt de Commissie aan de eerste stappen te zetten op weg naar de oprichting van een Europees waarnemingscentrum voor geweld tegen vrouwen en meisjes, dat gegrondvest is op bestaande institutionele structuren (Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE)) en geleid wordt door een EU-coördinator voor geweld tegen vrouwen en meisjes;
8. dringt er bij de Commissie op aan in de komende drie jaar een EU-jaar voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes in het leven te roepen, teneinde burgers en alle politici meer bewust te maken van dit omvangrijke probleem dat alle lidstaten treft, zodat er een duidelijk actieplan kan worden opgesteld waarmee een einde wordt gemaakt aan geweld tegen vrouwen;
9. verzoekt de Commissie en de lidstaten actie te ondernemen om de straffeloosheid van feminicide en elke vorm van geweld tegen vrouwen uit te bannen door de toegang van vrouwen tot de rechter te verbeteren, de straffeloosheid van de daders een halt toe te roepen, de verzamelde gegevens uit te splitsen en de nationale capaciteit en bijstand te ondersteunen;
10. verzoekt de lidstaten de Overeenkomst van Istanboel zo spoedig mogelijk te ratificeren, aangezien dit een van de meest uitvoerige internationale instrumenten is om geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld tegen te gaan;
11. verzoekt de lidstaten de dood van vrouwen als gevolg van gendergerelateerd geweld wettelijk te classificeren als feminicide en een rechtskader te ontwikkelen om er een einde aan te maken;
12. spoort de lidstaten ertoe aan nationale wetgeving in te voeren en vervolgens te handhaven die alle vormen van geweld tegen vrouwen strafbaar stelt;
13. verzoekt de lidstaten eerwraak te bestrijden door onderwijs en onderdak te bieden aan mogelijke slachtoffers en bewustwordingscampagnes te starten met betrekking tot de extreme schendingen van de mensenrechten en de tragische sterfgevallen als gevolg van eerwraak;
14. spoort de lidstaten aan de richtlijnen 2012/29/EU, 2011/99/EU¹ en 2011/36/EU² in nationaal recht om te zetten en verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de toepassing ervan;

¹ Richtlijn 2011/99/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende het Europees beschermingsbevel (PB L 338 van 21.12.2011, blz. 2).

² Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad (PB L 101 van 15.4.2011, blz. 1).

15. verzoekt de lidstaten en de belanghebbenden om samen met de Commissie bij te dragen tot de verspreiding van informatie over de programma's van de Europese Unie en de financieringsmogelijkheden die zij bieden om geweld tegen vrouwen te bestrijden;
16. wijst erop dat geweld tegen vrouwen niet ophoudt aan de Europese grenzen; veroordeelt ten stelligste het voortdurende gebruik van seksueel geweld tegen vrouwen als oorlogswapen en dringt erop aan dat de Commissie en de lidstaten in hun samenwerkings- en ontwikkelingsprogramma's de kwestie van het geweld tegen vrouwen aanpakken; benadrukt dat er meer actie moet worden ondernomen om te garanderen dat het internationale recht wordt nageleefd, dat vrouwen en meisjes die in conflictsituaties zijn misbruikt, toegang krijgen tot gepaste gezondheidszorg en psychologische bijstand en dat slachtoffers worden beschermd;
17. verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) een gedetailleerd actieplan te ontwikkelen om elke vorm van geweld tegen vrouwen uit te bannen; verzoekt de EDEO met derde landen samen te werken om gendergerelateerde moorden op vrouwen (femicide) uit te bannen;
18. dringt er bij de EU op aan om, middels het stellen van voorwaarden aan hulpverlening, te waarborgen dat derde landen vrouwen en meisjes tegen elke vorm van geweld beschermen; verzoekt de Raad de hulp aan landen die geweld plegen tegen vrouwen en meisjes, op te schorten, en om de hulp ten goede te laten komen aan de slachtoffers; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat alle nieuwe vrijhandelsovereenkomsten met derde landen voorzien in strikte verplichtingen ter bescherming van vrouwen en meisjes;
19. verzoekt de EU in haar mensenrechtendialogen met derde landen het voorkomen, onderzoeken en vervolgen van elke vorm van geweld tegen vrouwen te bevorderen, met name het geweld tegen lesbiennes, biseksuelen en transgenders, die kwetsbaarder kunnen zijn voor geweld en mensenrechtenschendingen;
20. constateert dat de aanbevelingen in overeenstemming zijn met de grondrechten en de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid;
21. is van mening dat de financiële gevolgen van het verlangde voorstel moeten worden gedekt door sectie III van de begroting van de Unie (waarbij moet worden gezorgd voor volledige complementariteit met de bestaande begrotingslijn met betrekking tot het onderwerp van het voorstel);
22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie en bijgaande gedetailleerde aanbevelingen te doen toekomen aan de Commissie en de Raad, alsmede aan de parlementen en regeringen van de lidstaten, de Raad van Europa en het EIGE.

**BIJLAGE BIJ DE ONTWERPRESOLUTIE:
GEDETAILLEERDE AANBEVELINGEN BETREFFENDE DE INHOUD VAN
HET VERLANGDE VOORSTEL**

Aanbeveling 1 over het doel en de strekking van de goed te keuren verordening

Het doel van de verordening is het vaststellen van maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het optreden van de lidstaten op het gebied van preventie van gendergerelateerd geweld.

Gendergerelateerd geweld moet worden beschouwd (zoals reeds wordt vermeld in Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ van de Raad) als geweld dat zich richt tegen een persoon op grond van het geslacht, de genderidentiteit of de genderexpressie van die persoon of waaronder personen van een bepaald geslacht in onevenredige mate te lijden hebben. Het kan leiden tot lichamelijke, seksuele, emotionele of psychologische schade of economisch nadeel voor het slachtoffer en kan geweld in hechte relaties, seksueel geweld (onder meer verkrachting, aanranding en seksuele intimidatie), mensenhandel, slavernij, en verschillende vormen van schadelijke praktijken zoals gedwongen huwelijken, genitale verminking van vrouwen en zogenaamde "eengerelateerde misdrijven" omvatten.

Aanbeveling 2 over preventie- en bestrijdingsmaatregelen

De lidstaten moeten een aantal maatregelen ontwikkelen met het oog op de preventie en de bestrijding van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes. Zij moeten namelijk:

- elk jaar omvattende strategieën en programma's ontwerpen, ten uitvoer leggen en evalueren, waaronder openbare onderwijsprogramma's en scholing voor docenten en deskundigen in de recreatieve sector, gericht op het wegnemen van belemmeringen, vooroordelen en stereotypen die vrouwen en meisjes beletten om hun volledige rechten vrij van geweld te genieten, en op het bevorderen van een grondige verandering van het sociaalcultureel gedrag;
- relevant onderzoek doen inzake gendergerelateerd geweld, ook op het gebied van de oorzaken van en motieven voor geweld en gegevensverzameling en -analyse, en zich daarbij inspannen om de criteria voor de registratie van gendergerelateerd geweld te standaardiseren, teneinde de verzamelde gegevens te kunnen vergelijken;
- scholing organiseren voor ambtenaren en deskundigen die mogelijk in contact komen met gevallen van gendergerelateerd geweld – met inbegrip van rechtshandhaving, sociale welvaart, hulp aan minderjarigen die slachtoffer of getuige van geweld zijn, gezondheidszorg en personeel voor crisiscentra – teneinde dergelijke gevallen op te sporen, te identificeren en op passende wijze het hoofd te bieden, met bijzondere aandacht voor de behoeften en rechten van de slachtoffers;
- expertise, ervaringen, informatie en beste praktijken uitwisselen via het Europees netwerk inzake criminaliteitspreventie (ENCP);

- bewustmakingscampagnes opzetten (met inbegrip van campagnes die specifiek gericht zijn op mannen), zo nodig in samenwerking met ngo's, media en andere belanghebbenden;
- indien deze nog niet bestaan: gratis nationale hulplijnen met deskundig personeel instellen en ondersteunen;
- waarborgen dat er gespecialiseerde opvanghuizen (bedoeld als eerste contactpunt voor ondersteuning en als veilige en bekrachtigende omgeving voor vrouwen) beschikbaar zijn en uitgerust worden met voorzieningen en adequaat opgeleid personeel, die plaats bieden aan ten minste 1 vrouw per 10 000 inwoners;
- zorgen voor steun aan ngo's voor vrouwen en maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van de preventie van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes;
- mechanismen invoeren voor een eenvoudiger toegang tot gratis rechtsbijstand zodat de slachtoffers hun rechten in de gehele Unie kunnen doen gelden;
- de slachtoffers tijdig en adequaat informeren over de mogelijke bescherming en hulp en de bestaande wettelijke maatregelen, niet in de laatste plaats om ervoor te zorgen dat de slachtoffers worden aangemoedigd om te getuigen;
- rechtbanken die specifiek met de behandeling van gendergerelateerd geweld worden belast oprichten of het aantal daarvan verhogen; meer middelen en opleidingsmateriaal over gendergerelateerd geweld ter beschikking stellen aan rechters, openbare aanklagers en advocaten; de gespecialiseerde afdelingen van rechtshandavingsinstanties verbeteren door uitbreiding van het personeel en verbetering van hun opleiding en uitrusting;
- ervoor zorgen dat de geweldplegers gestraft worden in overeenstemming met de ernst van de feiten;
- sociale en economische omstandigheden scheppen waarin vrouwelijke geweldslachtoffers autonomie en onafhankelijkheid kunnen genieten;
- waarborgen dat er gespecialiseerde gezondheidszorg wordt verleend in openbare gezondheidsinstellingen;
- bij alle programma's, maatregelen en acties op passende wijze rekening houden met de kenmerken van slachtoffers met speciale behoeften, zoals minderjarigen, vrouwen met een handicap, immigranten, vrouwen die tot een minderheid behoren, oudere vrouwen, niet- of laaggeschoolde vrouwen of vrouwen die met sociale uitsluiting worden bedreigd;
- zorgen voor prioritaire toegang tot sociale huisvesting voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld.

Aanbeveling 3 over nationale rapporteurs of gelijkwaardige mechanismen

Binnen één jaar na de inwerkingtreding van de verordening moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om nationale rapporteurs of gelijkwaardige mechanismen in te stellen. De taken van dergelijke mechanismen bestaan uit de uitvoering van beoordelingen van trends op het gebied van gendergerelateerd geweld, de meting van de resultaten van getroffen

maatregelen ter bestrijding van dit geweld op nationaal en plaatselijk niveau, de verzameling van statistieken en jaarlijkse verslaglegging aan de Commissie en de bevoegde commissies van het Europees Parlement.

Aanbeveling 4 over de coördinatie van de strategie van de Unie voor de bestrijding van geweld tegen vrouwen

Om aan een gecoördineerde en geconsolideerde Uniestrategie ter bestrijding van gendergerelateerd geweld bij te dragen, moeten de lidstaten de Commissie de in aanbeveling 3 bedoelde informatie verstrekken.

Aanbeveling 5 over verslaglegging

De Commissie dient elk jaar tegen 31 december en vanaf het jaar na de inwerkingtreding van deze verordening een verslag in bij het Europees Parlement en de Raad, waarin wordt beoordeeld in hoeverre de lidstaten maatregelen hebben getroffen naar aanleiding van deze verordening.

In het verslag worden de genomen maatregelen vermeld en wordt nadruk gelegd op goede praktijken.

Aanbeveling 6 over de oprichting van een forum van het maatschappelijk middenveld

De Commissie onderhoudt een nauwe dialoog met relevante maatschappelijke organisaties en bevoegde instanties die op plaatselijk, regionaal, nationaal, Europees of internationaal niveau actief zijn op het gebied van de bestrijding van gendergerelateerd geweld en richt daartoe een forum van het maatschappelijk middenveld op.

Het forum zal een mechanisme zijn voor uitwisseling van informatie en bundeling van kennis. Het waarborgt een nauwe dialoog tussen de EU-instellingen en betrokken belanghebbenden.

Het forum is open voor betrokken belanghebbenden in overeenstemming met de eerste alinea en komt minimaal eenmaal per jaar bijeen.

Aanbeveling 7 over financiële steun

In de verordening moet de bron worden vastgesteld van de financiële steun binnen het kader van de begroting van de Unie (afdeling III) voor de in aanbeveling 3 bedoelde maatregelen.

TOELICHTING

Geweld tegen vrouwen is een grondige schending van de mensenrechten en een vorm van gendergerelateerde discriminatie. Het is de belangrijkste oorzaak van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, aangezien het vrouwen belet om ten volle deel te nemen aan het economische, sociale, politieke en culturele leven. Vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, hebben te kampen met ernstige psychologische en lichamelijke trauma's op lange termijn. Daarnaast brengt het aanzienlijke economische lasten met zich mee, in de vorm van zorg-, handavings- en juridische kosten, productiviteitsverlies en loon.

Circa 20 tot 25 procent van de vrouwen in Europa heeft ten minste eenmaal in hun volwassen leven te maken gehad met fysiek geweld, en meer dan 10 procent is het slachtoffer geweest van seksueel geweld. Maar liefst 45 procent van de vrouwen is ooit geconfronteerd met een bepaalde vorm van geweld; 12 tot 15 procent van de vrouwen in Europa is het slachtoffer van huiselijk geweld, en als gevolg hiervan sterven dagelijks zeven vrouwen in de Europese Unie (PE 504.467).

Vanwege de bezuinigingen als gevolg van de economische crisis wordt vaak beweerd dat landen niet meer hulpbronnen kunnen toewijzen aan de bestrijding en preventie van gendergerelateerd geweld. Volgens studies zijn de kosten van geweld tegen vrouwen in de EU in 2011 geraamd op 228 miljard euro per jaar, waarvan 45 miljard euro naar diensten gaat, 24 miljard euro het gevolg is van verlies van economische productie en 159 miljard euro wordt besteed aan pijn en lijden. De kosten van voorzorgsmaatregelen zijn aanzienlijk lager dan de kosten van geweld (PE 504.467).

Noodzaak van EU-wetgeving ter bevordering en ondersteuning van het optreden van de lidstaten op het gebied van preventie van geweld tegen vrouwen

Op dit moment beschikt de EU niet over een wetgevingshandeling tot vaststelling van maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het optreden van de lidstaten op het gebied van preventie van geweld tegen vrouwen, noch over een omvattende strategie ter bestrijding van geweld tegen vrouwen.

Het Europees Parlement heeft uiteraard jaren aangedrongen op een voorstel voor een richtlijn inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen. In 2010 was het EP-evenement in het kader van Internationale Vrouwendag gewijd aan geweld tegen vrouwen. In het verslag van Eva-Britt Svensson betreffende de prioriteiten en het ontwerp van een nieuw EU-beleidskader ter bestrijding van geweld tegen vrouwen (2010/2209(INI)), dat is goedgekeurd op 5 april 2011, is verzocht om "een nieuwe brede beleidsaanpak tegen gendergerelateerd geweld, inclusief een strafrechtelijk instrument in de vorm van een richtlijn tegen gendergerelateerd geweld". In 2012 verzocht het Europees Parlement opnieuw om maatregelen in het verslag-Sophie in 't Veld inzake "Gelijkheid tussen vrouwen en mannen in de Europese Unie - 2011" (2011/2244(INI)). In het op 13 maart 2012 goedgekeurde verslag drong het Europees Parlement erop aan dat "het nodig is dat de Commissie een EU-brede strategie voorlegt om geweld tegen vrouwen te stoppen, die ook een strafrechtelijk instrument omvat ter bestrijding van gendergerelateerd geweld, zoals het Parlement in verschillende resoluties heeft gevraagd".

In de nationale wetgeving ontbreken inderdaad een gemeenschappelijke opvatting, definitie en regeling met betrekking tot de kwestie van geweld tegen vrouwen.

De resultaten en de niveaus van bescherming van vrouwen en meisjes tegen alle vormen van geweld variëren derhalve sterk tussen de 28 EU-lidstaten. Om geweld te voorkomen en geweldslachtoffers te beschermen, moet uiteindelijk worden voorzien in een minimale harmonisatie op EU-niveau, ten minste in termen van een gemeenschappelijke en overkoepelende opvatting van het fenomeen.

Geweld tegen vrouwen heeft een grensoverschrijdende dimensie en moet op EU-niveau worden aangepakt. Gezien de mobiliteit van de burgers in Europa moeten potentiële slachtoffers worden beschermd ongeacht hun locatie in de EU, bijvoorbeeld vrouwen die afkomstig zijn uit een bepaalde lidstaat, maar in een andere lidstaat wonen en in een derde EU-land werkzaam zijn. Er is behoefte aan minimumnormen, gemeenschappelijke definities en gemeenschappelijke maatregelen ter bestrijding van geweld tegen vrouwen, en er moet voor worden gezorgd dat meer dan de helft van de EU-bevolking het recht op vrij verkeer in de EU ten volle geniet.

In de wetgevingshandeling moet het optreden van de lidstaten op het gebied van preventie van geweld worden bevorderd en ondersteund (namelijk verzameling en uitwisseling van informatie, scholing voor de betrokken ambtenaren, uitwisseling van ervaringen en goede praktijken, bewustmaking en fondsen).

De EU moet derhalve de leidende internationale speler worden op het gebied van preventie van gendergerelateerd geweld, alsmede dienen als succesvol voorbeeld voor spelers overal ter wereld die zich (op juridisch, cultureel en politiek vlak) inzetten voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en gendergerelateerde discriminatie.

De rapporteur is van mening dat de verordening het beste instrument is om een dergelijk doel te bereiken, aangezien deze automatisch van toepassing is, er geen uitvoeringsmaatregelen nodig zijn en onmiddellijk in alle lidstaten als wet ten uitvoer wordt gelegd.

Problemen bij de verzameling van gegevens inzake geweld tegen vrouwen

Op dit moment is er op EU-niveau duidelijk gebrek aan beschikbare en op systematische wijze verzamelde gegevens inzake geweld tegen vrouwen. Allereerst is het zeer moeilijk om de daadwerkelijke reikwijdte van geweld tegen vrouwen te meten, omdat van de meeste gevallen van huiselijk geweld en aanranding geen aangifte wordt gedaan. Ten tweede is het moeilijk om vergelijkbare analyses te verrichten, aangezien er geen overeengekomen gemeenschappelijke methode voor het verkrijgen van administratieve gegevens bestaat.

Het Parlement heeft de lidstaten in verschillende resoluties verzocht om gegevens over geweld tegen vrouwen te verstrekken en heeft het Bureau van de EU voor de grondrechten in november 2011 verzocht om vergelijkbare gegevens inzake geweld tegen vrouwen te

verzamelen¹. Bovendien heeft de Raad in zijn conclusie van december 2012 opgeroepen tot het verbeteren van de verzameling en de verspreiding van vergelijkbare, betrouwbare en regelmatig bijgewerkte gegevens betreffende alle vormen van geweld tegen vrouwen op zowel nationaal als EU-niveau.

Er is derhalve nog steeds behoefte aan een nieuw voorstel voor EU-wetgeving waarin een coherent systeem wordt vastgesteld voor het verzamelen van statistieken over geweld tegen vrouwen in de lidstaten. Bovendien kan de complexiteit van overheidsystemen in sommige EU-lidstaten van invloed zijn op de wijze waarop overtredingen worden gedefinieerd in de wetgeving, op de manier waarop gegevensverzameling wordt georganiseerd of op welke maatregelen beschikbaar zijn voor bescherming en preventie. De rapporteur benadrukt de behoefte aan een gemeenschappelijke methode voor het verkrijgen van gegevens over geweld tegen vrouwen, en verzoekt de Commissie met klem een herzien voorstel in te dienen voor een verordening inzake Europese statistieken waarin tevens een coherent systeem is opgenomen voor de verzameling van statistieken over geweld tegen vrouwen in de lidstaten, waarbij de werkzaamheden van het FRA op het gebied van de verzameling van vergelijkbare gegevens via de EU-brede enquête in aanmerking worden genomen.

Overbruggingsclausule

De rapporteur stelt voor om in te spelen op de overbruggingsclausule door een unaniem besluit aan te nemen waarmee gendergerelateerd geweld (waaronder genitale verminking van vrouwen) wordt aangewezen als een van de vormen van criminaliteit die in artikel 83, lid 1, VWEU worden vermeld.

Het Verdrag van Lissabon verschafte de EU de wettelijke basis om gemeenschappelijke bepalingen op het gebied van het strafrecht in te voeren, met harmonisatie als doel. De EU kan ook minimumvoorschriften invoeren betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties in verband met vormen van bijzonder ernstige misdrijven met een grensoverschrijdende dimensie die voortvloeit uit de aard of de gevolgen van deze inbreuken. Deze bevoegdheid is tevens van toepassing in gevallen waarbij het specifiek noodzakelijk is consensus te bereiken over de manier waarop criminaliteit moet worden bestreden. De tekst van het Verdrag verwijst in het bijzonder naar mensenhandel en seksuele uitbuiting van vrouwen en kinderen. Op het gebied van politie en justitie samenwerking in strafzaken met een grensoverschrijdende dimensie kunnen het Europees Parlement en de Raad gemeenschappelijke minimumvoorschriften vastleggen.

Genitale verminking van vrouwen

Genitale verminking van vrouwen wordt internationaal erkend als een schending van de mensenrechten van meisjes en vrouwen. Deze praktijk weerspiegelt een diep gewortelde ongelijkheid tussen mannen en vrouwen en houdt een extreme vorm van discriminatie van vrouwen in. Genitale verminking wordt vrijwel altijd op minderjarigen toegepast en is een schending van de rechten van kinderen. Het is zonder meer een van de wreedste vormen van

¹ Het Bureau van de EU voor de grondrechten (FRA) heeft in 20 EU-lidstaten een enquête inzake gendergerelateerd geweld uitgevoerd, waarvan de resultaten in 2014 worden gepubliceerd.

geweld tegen vrouwen. Deze praktijk brengt ernstige lichamelijke en psychologische korte- en langetermijngevolgen voor de slachtoffers met zich mee.

De Europese Commissie heeft dit jaar een openbare raadpleging over genitale verminking van vrouwen gehouden en analyseert momenteel de 68 reacties. Deze gegevens worden, alsmede die van het verslag over genitale verminking van vrouwen van het Europees Instituut voor gendergelijkheid, verwerkt in verdere beleidsinitiatieven, die zowel interne als externe kwesties beslaan. Die initiatieven zullen rond de Internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen (25 november) worden geïntroduceerd, maar over de exacte vorm en inhoud moet nog worden besloten.

De rapporteur dringt erop aan dat de Europese Commissie een EU-actieplan voor genitale verminking van vrouwen voorstelt, waarin diverse kwesties worden aangepakt, zoals preventie en bescherming.

Er moet een gemeenschappelijk EU-beleid worden vastgesteld voor vrouwen en meisjes die op grond van genitale verminking asiel aanvragen, waarin internationaal overeengekomen normen zijn opgenomen. Daarnaast kan het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken genitale verminking van vrouwen opnemen als een in de werkzaamheden op het gebied van scholing en informatieverspreiding geïntegreerde dimensie. Bovendien moet de EU de kwestie van genitale verminking van vrouwen actief aanpakken in haar politieke dialoog met derde landen.

Overeenkomst van Istanboel

De rapporteur dringt er bij de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan, op aan om de Overeenkomst van Istanboel inzake geweld tegen vrouwen te bekrachtigen, en dringt er bij de Commissie op aan de procedure te starten voor de toetreding van de EU tot hetzelfde instrument, nadat zij de gevolgen die dit zou hebben, heeft beoordeeld.

Tot nu toe is de Overeenkomst van Istanboel het meest verstrekkende rechtsinstrument op het gebied van geweld tegen vrouwen. De Overeenkomst heeft de potentie om geweld tegen vrouwen in Europa en daarbuiten op doeltreffende wijze te voorkomen en te bestrijden. Er is doorslaggevende actie nodig in termen van de ondertekening en bekrachtiging en -in het bijzonder- tenuitvoerlegging van het Verdrag van de Raad van Europa inzake geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld door individuele staten en door de Europese Unie. In het Verdrag worden de zes punten (beleid, preventie, bescherming, vervolging, voorzieningen en partnerschap) waar het EP diverse malen om heeft verzocht, verplicht gesteld, en wordt erop aangedrongen dat alle relevante overheidsorganen en -diensten hierbij worden betrokken, zodat geweld op een gecoördineerde manier wordt aangepakt.

De toetreding van de EU tot de Overeenkomst van Istanboel zou, naast de juridische gevolgen, een zeer belangrijke politieke boodschap impliceren.

Een Europees waarnemingscentrum voor geweld

De rapporteur stelt voor om de bevoegdheden van het EIGE uit te breiden, zodat het zich geleidelijk ontwikkelt tot een Europees waarnemingscentrum voor geweld. Zij denkt dat passender is om dit waarnemingscentrum in te passen in de bevoegdheden van het EIGE. De rapporteur heeft besloten de kwestie niet onder mandaat van de EU-coördinator voor de bestrijding van mensenhandel te plaatsen, omdat het dan zou worden opgevat als uitsluitend een interne en grensoverschrijdende kwestie, maar niet als een kwestie op het gebied van gendergelijkheid en mensenrechten. Het is van belang dat het mandaat in de context van gendergelijkheid en grondrechten wordt geplaatst.

EU-jaar voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen

De rapporteur verzoekt de Commissie om in de komende drie jaar een EU-jaar voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen in het leven te roepen. Het doel is het bewustzijn onder burgers te vergroten.

14.1.2014

ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN

aan de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

met aanbevelingen aan de Commissie inzake het bestrijden van geweld tegen vrouwen
(2013/2004(INI))

Rapporteur voor advies: Roberta Angelilli

(Initiatief – artikel 42 van het Reglement)

SUGGESTIES

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. onderstreept dat de Unie krachtens artikel 3, lid 2 VEU haar burgers een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht zonder binnengrenzen aanbiedt, waarin het vrije verkeer van personen gewaarborgd is, in combinatie met gepaste maatregelen voor onder meer het voorkomen en bestrijden van criminaliteit;
2. benadrukt dat de Unie krachtens artikel 2 VEU is gestoeld op waarden zoals respect voor de menselijke waardigheid, gelijkheid, de rechtsstaat en respect voor de mensenrechten van personen in een maatschappij waarin onder meer gelijkheid tussen mannen en vrouwen en het welzijn van alle mensen prevaleren (artikel 3, lid 1, VEU);
3. merkt op dat de term “geweld tegen vrouwen” gebruikt wordt om gewelddadige handelingen te beschrijven waarbij het geweld gericht is tegen vrouwen en het geslacht van het slachtoffer het belangrijkste motief vormt; stelt vast dat tegen vrouwen gerichte gewelddadige handelingen verschillende vormen kunnen aannemen, zoals onder meer geweld in persoonlijke relaties, verkrachting inclusief verkrachting binnen het huwelijk, aan de bruidsschat gerelateerd geweld, genitale verminking van vrouwen, aanvallen met zuur, gedwongen huwelijk, seksueel misbruik, gedwongen prostitutie en pornografie, vrouwenhandel en gedwongen zelfmoord; is van oordeel dat geweld tegen vrouwen een ernstige schending van de mensenrechten is en nooit om religieuze, culturele of traditionele redenen te rechtvaardigen is;
4. wijst erop dat het rechtskader dat door het Verdrag van Lissabon is uitgetekend nieuwe mogelijkheden biedt om de samenwerking op het gebied van strafrechtbeleid op EU-

niveau op te voeren door de instellingen en de lidstaten in de gelegenheid te stellen op een zekere basis samen te werken en op het vlak van de bestrijding van alle vormen van geweld en discriminatie jegens vrouwen een gemeenschappelijke juridische cultuur te creëren die de nationale rechtsstelsels en -tradities in acht neemt zonder ervoor in de plaats te komen;

5. betreurt het dat slechts drie EU-lidstaten het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) hebben geratificeerd; dringt er bij de lidstaten op aan dit verdrag onverwijld te ratificeren en dringt er bij de Commissie op aan de procedure voor toetreding van de EU te starten;
6. herinnert eraan dat preventie, het beschermen en bijstaan van de slachtoffers en vervolging van de daders de drie onlosmakelijk met elkaar verbonden doelstellingen van de bestrijding van geweld tegen vrouwen zijn;
7. spoort de lidstaten ertoe aan nationale wetgeving in te voeren en vervolgens te handhaven die alle vormen van geweld tegen vrouwen strafbaar stelt en dringt er bij de Commissie op aan een wetgevingsbesluit op grond van artikel 84 VWEU vast te stellen met als doel het optreden van de lidstaten op het gebied van de preventie van geweld te ondersteunen; onderstreept dat het bestrijden en uitroeien van alle vormen van geweld tegen vrouwen een omvattende en multidisciplinaire Europese strategie vereist (sociale, politieke en juridische maatregelen), zoals in 2010 is vastgelegd in het actieplan ter uitvoering van het programma van Stockholm, met als doel de integriteit, de gelijkheid (artikel 2 VEU) en het welzijn van de vrouw (artikel 3, lid 1 VEU) in een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht op een concrete en doelmatige wijze te beschermen; is van mening dat deze strategie in het bijzonder rekening moet houden met kwetsbare groepen zoals bijvoorbeeld ouderen, mensen met een handicap, immigranten en LGBT en tevens maatregelen moet omvatten voor bijstand aan kinderen die getuige zijn geweest van geweld en hen als slachtoffers moet erkennen;
8. herinnert eraan dat de multiculturele samenstelling van Europa een bron van verrijking is, maar dat het behoren tot een bepaalde cultuur in geen geval het gebruik van geweld mag rechtvaardigen; maakt zich in het bijzonder zorgen over de discriminatie van en het geweld tegen vrouwen op grond van het feit dat zij tot een minderheid behoren, met name etnische minderheden, vrouwen met een beperking, lesbiennes en vrouwelijke biseksuelen, transgenders en intersekse, vrouwen die tot een religieuze minderheid behoren en vrouwen die door hun jonge of hoge leeftijd kwetsbaar zijn; verzoekt de Commissie, de EDEO en de lidstaten om bij hun acties op dit gebied rekening te houden met meervoudige discriminatie;
9. wijst erop dat geweld tegen vrouwen niet ophoudt aan de Europese grenzen; veroordeelt ten stelligste het voortdurende gebruik van seksueel geweld tegen vrouwen als oorlogswapen en dringt erop aan dat de Commissie en de lidstaten in hun samenwerkings- en ontwikkelingsprogramma's de kwestie van het geweld tegen vrouwen aanpakken; benadrukt dat er meer actie moet worden ondernomen om te garanderen dat het internationale recht wordt nageleefd, dat vrouwen en meisjes die in conflictsituaties werden misbruikt, toegang krijgen tot gepaste gezondheidszorg en

psychologische bijstand en dat slachtoffers worden beschermd;

10. is van mening dat het beleid inzake reproductieve gezondheid centraal moet staan in dit debat;
11. dringt erop aan dat de Raad geweld tegen vrouwen toevoegt aan de lijst van vormen van bijzonder zware criminaliteit in de zin van artikel 83, lid 1 VWEU vanwege de dringende noodzaak om dit strafbaar feit op gemeenschappelijke basis te bestrijden, met als doel minimumvoorschriften vast te stellen betreffende de bepaling van strafbare feiten en sancties, met dien verstande dat in de voorstellen voor bepalingen van materieel strafrecht van de Unie de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid ten volle worden nageleefd; dringt er bij de lidstaten op aan dat zij diegenen die verantwoordelijkheid dragen voor gewelddaden tegen vrouwen vervolgen;
12. spoort de lidstaten aan om zelf maatregelen in te voeren om kinderen die aan gendergerelateerd geweld zijn blootgesteld, bij te staan en daarbij rekening te houden met het feit dat de mogelijke impact van deze vorm van geweld op het gedrag en de emotionele en lichamelijke toestand van kinderen die er tegen hun wil getuige van waren, aanzienlijk en van lange duur kan zijn indien deze kinderen niet worden begeleid;
13. benadrukt dat discriminatie op grond van geslacht in de context van meervoudige discriminatie moet worden aangepakt, dat haatzaaiende uitingen en haatmisdrijven tegen vrouwen moeten worden onderzocht, dat het doden van vrouwen op grond van hun geslacht als vrouwenmoord moet worden erkend, dat er strafrechtelijke maatregelen moeten worden goedgekeurd om het aanzetten tot haat op alle gronden, inclusief geslacht en gender, te verbieden en dat de rechten van slachtoffers van haatmisdrijven tegen vrouwen moeten worden gewaarborgd;
14. verzoekt de lidstaten erop toe te zien dat zij slachtoffers die op grond van het nationale recht voor hun verblijfplaats afhankelijk zijn van hun echtgenoot of partner een autonoom verblijfsrecht verlenen;
15. spoort de lidstaten aan om de Richtlijnen 2012/29/EU, 2011/99/EU, 2011/92/EU en 2011/36/EU in nationaal recht om te zetten en verzoekt de Commissie de toepassing ervan nauw op te volgen;
16. dringt erop aan dat de lidstaten de slachtoffers snel voorzien van alle adequate informatie over de bescherming, de bijstand en de bestaande wettelijke maatregelen, met inbegrip van bepalingen en richtsnoeren met betrekking tot de kinderbescherming, opdat de vrouwen in kwestie de muur van stilte, eenzaamheid en de vicieuze cirkel van schuldgevoel en angst kunnen doorbreken; is van mening dat een intensievere samenwerking tussen politiediensten, het gerecht en andere overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties die zich met gendergerelateerd geweld bezighouden, van groot belang is om vrouwen aan te moedigen om een klacht in te dienen wanneer zij het slachtoffer zijn geworden van geweld en erover te getuigen;
17. is van mening dat, om geweld tegen vrouwen op een doeltreffende manier te bestrijden, er in de maatschappij een gedragswijziging ten opzichte van vrouwen en meisjes nodig

is, omdat vrouwen al te vaak in een ondergeschikte rol worden voorgesteld en geweld tegen vrouwen te vaak wordt getolereerd of geringgeschat; wijst er in dat verband op dat het onderwijsstelsel een belangrijke rol kan spelen in het bevorderen van veranderingen in het sociaal-culturele gedrag van vrouwen en mannen om zo vooroordelen, tradities, gebruiken en andere praktijken die discriminerend zijn of gebaseerd zijn op stereotype mannelijke of vrouwelijke rolmodellen uit te bannen;

18. verzoekt de lidstaten voorlichtings- en bewustwordingscampagnes te organiseren, waarbij de verantwoordelijkheid en de cruciale rol van mannen en jongens bij de uitbanning van geweld tegen vrouwen worden onderstreept; acht het in dit verband van groot belang om specifiek op mannen en jongens gerichte beleidsmaatregelen en voorlichtingscampagnes te bevorderen en te ondersteunen;
19. verzoekt de lidstaten om, gesteund door de Commissie, beste praktijken uit te wisselen op het gebied van nationale strategieën, middelen die voor de uitvoering daarvan worden toegewezen, partnerschappen, specifieke projecten, voorlichtingscampagnes gericht op de slachtoffers en het gespecialiseerd personeel, en de behaalde resultaten;
20. onderstreept dat het vergaren van uitgesplitste, vergelijkbare en regelmatig bijgewerkte kwalitatieve en kwantitatieve gegevens onmisbaar is om de werkelijke omvang van het geweld tegen vrouwen en de gevolgen ervan te begrijpen, en derhalve om doeltreffende beleidsmaatregelen, strategieën en acties uit te werken;
21. is ingenomen met het programma "Rechten, gelijkheid en burgerschap" voor de periode 2014-2020, dat ten doel heeft gendergelijkheid te bevorderen, alle vormen van geweld tegen kinderen, vrouwen en andere kwetsbare groepen te bestrijden en slachtoffers van dergelijk geweld te beschermen;

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	9.1.2014
Uitslag eindstemming	+ : 47 - : 2 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Alexander Alvaro, Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Stanimir Ilchev, Ulrike Lunacek, Hubert Pirker, Zuzana Roithová, Joanna Senyszyn, Marie-Christine Vergiat
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Leonardo Domenici, Christian Engström, Enrique Guerrero Salom, Nadja Hirsch, Olle Ludvigsson

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	23.1.2014
Uitslag eindstemming	+ : 18 - : 1 0 : 7
Bij de eindstemming aanwezige leden	Edit Bauer, Marije Cornelissen, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Antonia Parvanova, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marina Yannakoudakis, Inês Cristina Zuber
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Izaskun Bilbao Barandica, Anne Delvaux, Iñaki Irazabalbeitia Fernández, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Klaß, Angelika Werthmann
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Elisabetta Gardini, Anna Hedh